

Examenul de bacalaureat 2010
Proba E - b)
Proba scrisă la Limba și literatura maghiară
Magyar nyelv és irodalom

VARIANTA 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.
- Minden tétel kötelező. A megjelenés 10 pontot ér.
- A válaszok kidolgozására szánt idő 3 óra.

I. _____ 30 pont

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd értelmezze körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben a megadott szempontok alapján!

József Attila
Kész a leltár

Magamban bíztam eleitől fogva –
ha semmije sincs, nem is kerül sokba
ez az embernek. Semmiképp se többé,
mint az állatnak, mely elhull örökre.
Ha félttem is, a helyemet megálltam –
születtem, elvegyültem és kiváltam.
Meg is fizettem, kinek ahogy mérte,
ki ingyen adott, azt szerettem érte.
Asszony ha játszott velem hitegetve:
hittem igazán - hadd teljen a kedve!
Sikáltam hajót, rántottam az ampát*.
Okos urak közt játszottam a bambát.
Árultam forgót, kenyeret és könyvet,
ujságot, verset - mikor mi volt könnyebb.
Nem dicső harcban, nem szelíd kötélén,
de ágyban végzem, néha ezt remélem.
Akárhogyan lesz, immár kész a leltár.
Éltem - és ebbe más is belehalt már.

**ampa* – bádoggödör, kanna. Német eredetű szó, a hajózási szaknyelvben él.

a. cím és szövegegész viszonya	5 pont
b. a versbeszéd, vershelyzet jellegzetességei	5 pont
c. az epikus elemek szerepe	5 pont
d. a verszárlat jelentésképző szerepe	5 pont

A költemény értelmezésének megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

II. tétel

30 pont

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Bekötik a fejét

Sokan tudják, hogy ennek a szólásnak azért van '*feleségül veszik, asszonnyá teszik*' jelentése, mert még nem is olyan régen csakis az asszonyok jártak bekötött fejjel. A lányokra a hajadon fej volt a jellemző. Innen a hajadon szó '*lány*' jelentése. Azt azonban már kevesebben tudják, hogy a menyasszony fejének a bekötése és ezzel asszonnyá avatása egyik legérdekesebb lakodalmi szokásunknak, az úgynevezett kontyolásnak a szerves része, és hogy a bekötött, illetőleg hajadon fővel járás szorosan összefügg a régi világ társadalmi rendszerével.

A régi társadalom a zárt közösségek világa volt. A különböző közösségekbe való tartozás az eltérő öltözködésben is kifejeződött. Az egyik közösségből a másikba való átlépés a viselet megváltoztatásával járt. A lovagnak kardot kötöttek az oldalára, a szerzetes csuhába öltözött, aki pedig asszonnyá lett, annak bekötötték a fejét.

A fej bekötése, az asszonnyá avatás azonban nem történhetett meg, és ahol még divat a kontyolás, ma sem történhet meg a szokásos ceremóniák nélkül. Általában az a szokás, hogy éjfél tájban leveszik a menyasszony fejéről a koszorút vagy a pártát, kibontják a haját, hogy azután asszonyt megillető kontyba csavarva tűzzék fel ismét a fejére.

(O. Nagy Gábor nyomán)

a. Állapítsa meg a szöveg kommunikációs funkcióját! Állítását indokolja!	5 pont
b. Adjon találó címet a második bekezdésnek!	2 pont
c. Fogalmazzon meg négy olyan kérdést, melyekre választ talál a szövegben!	8 pont
d. Készítsen 10–15 mondatos leírást a mai fiatalokra jellemző ruhatárról!	10 pont
Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás	5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

III. tétel

30 pont

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben a következő címmel: **Drámai hős a romantikus drámában** (pl. Katona József: *Bánk bán*, Vörösmarty Mihály: *Csongor és Tünde*, Madách Imre: *Az ember tragédiája* – vagy más romantikus dráma)!

Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve a következő szempontokat:

a. a hős a drámai szituációban	5 pont
b. a hős világnézete (pl. értékek, értékrendek)	5 pont
c. a hős által képviselt eszme/feladat	5 pont
d. a drámai hős helyzete a végkifejletben (pl. tragikus, elégikus)	5 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. **10 pont**

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.